

ÅRSPLAN 2022 - 2023

Lundbo Barnehage

Innhold

Innhold.....	3
Barnehagens lovgrunnlag	4
Barnehagene i Hamar kommune 2022 - 2023	6
Presentasjon av barnehagen.....	9
Barnehagens verdigrunnlag	10
Barnehagens innhold og formål	13
Barnehagens fagområder	15
Barnehagens arbeidsmåter.....	17
Overganger	20
Andre samarbeidspartnere	22

Barnehagens lovgrunnlag

Lov om barnehager

I formålsparagrafen står det «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Barnehageloven, 2005, redigert og endret i 2020.

Du kan lese hele loven her:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagen er ifølge rammeplan for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Rammeplan for barnehager

Rammeplanen er en forskrift til Lov om barnehager og bygger på formålsparagrafen. Fra 1. august 2017 trådte den nye rammeplan for barnehager i kraft, du kan lese hele forskriften her: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning er sentrale prinsipper. Barnehagens verdigrunnlag skal

gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet, og barnets beste skal være et overordnet prinsipp. Planen fremhever betydningen av ansattes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder er fremhevet med egne mål.

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foresatte, eier og tilsynsmyndighet.

Taushetsplikt

Alle ansatte i barnehagen er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt. §44 Lov om barnehager.

Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet har opplysningsplikt til sosial tjenesten og barneverntjenesten. §§45 og 46 Lov om barnehagen.

Barnehagene i Hamar kommune 2022/2023

I Hamar er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en oppvekstplan og en kvalitetsplan for barnehagene.

Oppvekstplanen

Oppvekstplanen er ett styringsdokument som legger føringer for en langsiktig kvalitetsutvikling av oppvekstsektoren i kommunen.

Kvalitetsplanen

Kvalitetsplanen bygger på Nasjonale føringer/mål, kommunale føringer og virksomhetens føringer.

Kvalitetsplanen har følgende fokusområder:

Tidlig innsats, relasjonskompetanse, språk og realfag. Kvalitetsplanen skal bidra til å gi barna et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet. Den skal sikre at alle barn får et godt og inkluderende læringsmiljø i en kultur for læring.

Tidlig innsats

Hamar kommune har et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid for å sikre god utvikling hos barn. Vi samarbeider tett med

helsestasjonen rundt enkeltbarn, etter samtykke fra foresatte.

Lundbo barnehage ønsker god og tett dialog med foresatte. Vi skal ha tilstrekkelig ressurser til å møte barnas behov. Vi observerer barns samspill og ivaretar barns medvirkning, og samarbeider med andre instanser. Vi bruker pedagogisk analyse som verktøy.

Digital kompetanse

Hamar kommune har utviklet en digitaliseringsstrategi for bedre læring. Denne gjelder for barnehage og skole. I rammeplanen blir det understreket at barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.

Ved bruk av digitale verktøy skal personale være aktive sammen med barna, og legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Lundbo barnehage bruker Visma når vi formidler og tar imot beskjeder fra foresatte, og vi legger ut dokumenter og bilder. Vi har nettbrett på alle avdelinger. Vi bruker Bee Bot med barna, for å leke med programmering. Vi har en «Storskjerm» med innebygd pc, og en projektor og lerret som kan benyttes i arbeidet med barna.

Relasjonskompetanse

Relasjonskompetanse er en forutsetning for å kunne etablere, utvikle, vedlikeholde og reparere relasjoner mellom mennesker, og det omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill (Spurkeland, 2015 & RP, 2017). Å omgås andre, skaffe oss venner, etablere nettverk, samarbeide og danne effektive grupper har sitt utgangspunkt i vår medfødte

eller utviklede relasjonskompetanse. De ansattes oppgave er å gå foran som gode rollemodeller, samt legge til rette for vennskap, fellesskap og gode samspillsituasjoner barna imellom.

Lundbo barnehage har engasjerte, kompetente ansatte, som skal være gode rollemodeller. Vi jobber med sosial kompetanse. Vi skal bekrefte barnets følelser og anerkjenne deres opplevelser av situasjoner, vise empati i praksis og fram snakke gode handlinger. Dette er et ledd i arbeidet med å fremme god psykisk helse og forebygge mobbing.

Lundbo barnehage arbeider med å skape et inkluderende barnehagemiljø for alle barna. Det nye kapittelet, nr. 8 i barnehageloven, forplikter oss i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Vi skal ha nulltoleranse for mobbing og krenkelser, og drive forebygging arbeid. Vi har en plikt til å sikre et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø for alle barn gjennom aktivitetsplikten.

I Lundbo jobber vi etter en handlingsplan på flere nivåer, både avdelingsvis og i ledergruppen. Vi skal bruke pedagogisk analyse som verktøy.

Vi har tilegnet oss relevant kompetanse, for å kunne sette aktivitetsplikten ut i praksis. Utvikling av barns sosiale kompetanse, prososial atferd og empati er en del av dette arbeidet.

I en pedagogisk analyse identifiserer vi et problem, finner fram til hvilke faktorer som opprettholder problemet og til slutt lages det tiltak. Tiltakene gjennomføres over en tidsperiode og evalueres før vi eventuelt korrigerer dem. Målet er å utvikle en god, forbedret praksis til barnets beste.

Realfag

Hamar kommune er realfagskommune. Kommunen ønsker gjennom en felles realfagssatsing å utvikle det systematiske

arbeidet med realfag i hele læringsløpet fra barnehagen og videre i skolen. De overordnede målene er:

1. Barn og unges kompetanse skal forbedres i realfag gjennom fornyelse av fagene, bedre læring og økt motivasjon.
2. Andelen barn og unge på lavt nivå i matematikk skal reduseres.
3. Flere barn og unge skal prestere på høyt og avansert nivå i realfag.
4. Barnehagelærerens og lærerens kompetanse i realfag skal forbedres.
5. Hovedsatsningsområdet er matematikk og mål nr. 4 er vektlagt i kommunen

De ansatte har blitt skolert fra Høgskolen i Innlandet i realfag som satsingsområde, med fokus på matematikk. Vi jobber med Bee-Bot og «Antall rom og form» i praksis. Vi får også skoloring gjennom kurs i regi av Naturskolen. Vi har konkretisert mål og tiltak innen dette fagområdet.

Språk

Å støtte barns tilegnelse av språk er en av barnehagens kjerneoppgaver.

Kommunikasjons- og språkkompetanse er viktig både for barnets liv her og nå og for barnets muligheter i fremtiden (Språk i barnehagen, UDIR 2013).

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

Personalet skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Ansatte skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom

Barnehagens årsplan 2022 – 2023

barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Vi jobber med barns språkutvikling blant annet i språkgrupper, skrivelesing og dialogisk lesning. Men den aller viktigste arenaen for språktrening er leken og alle hverdags-situasjonene. Vi er opptatt av å etablere felles oppmerksomhet i relasjonen med barna. Vi er bevisste på benevning, bruk av språket i hverdagssituasjoner og har kompetanse om språkets betydning.

Vi skal styrke den norskspråklige utviklingen til de flerspråklige barna, og har en intern plan for dette.

Samarbeid med helsestasjonen

Barnehagene samarbeider med helsestasjonen i Hamar om 2-årskontakt. Barnehagen kartlegger i samarbeid med helsestasjonen barnets utviklingsområder for å sikre best mulig kvalitet på 2-årskontakten.

Vi har et nært samarbeid med helsestasjonen for alle aldersgrupper.

Presentasjon av barnehagen

Sammen skaper vi gode øyeblikk!

I Lundbo barnehage anerkjenner vi og ivaretar barndommens egenverdi. Vi har en dagsrytme som gir barna tid og rom for lek, både ute og inne. Leken skjer på barnas initiativ og premisser, og tilrettelegges for, berikes og ledes av ansatte med pedagogisk kompetanse. Vi arbeider prosjektbasert med ulike temaer, som skal ivareta barns medvirkning.

Lundbo barnehage er en relativt ny barnehage i Hamar, med ca. 90 barn fordelt på seks avdelinger. Dette barnehageåret er Eikenøtta, Furukongla og Grankvisten avdelinger med 18 barn i alderen 3 – 5 år. Rognebæra har barn i alderen 2 – 3 år. Bjørkebladet og Lerketreet har 12 barn hver i alderen 1 – 3 år. Barnehagen har også fire fellesrom, som det rulleres på å bruke.

Barnehagen startet opp i 2017 og ligger sentralt plassert med kort vei til Hamars bysentrum. Barnehagen har store, lyse rom med god plass for ulike aktiviteter på avdelingene og fellesrom. Ute har vi god plass både på flere sider av huset, lekeapparater, husker, sandkasser, grønnsakshage, frukt- og bærbusker. Bak bygget adskilt med gjerde og port er sykkelbanen, samt gresslette med fotballmål.

Personalet har mange års erfaring fra andre barnehager. Vi har pedagoger med videreutdanning, en spesialpedagog, assistenter og fagarbeidere med relevant kompetanse, assisterende styrer og styrer.

Vårt satsningsområde er: Mestring, mangfold og inkludering gjennom lek og aktiviteter.

Vi organiserer barna i faste grupper innen hver avdeling og på tvers, alt etter hvilke aktiviteter vi skal gjennomføre. Vi benytter oss av nærmiljøet til turer, og avdelingene har fast aktivitets-/turdag. I barnehagens nærmiljø bruker vi mest Ankerskogen friområde, Børstad og lekeplasser. Når det er snø, kan barna ha med skiutstyr. Vi benytter Lundbohagen ved det gule huset, Naturskolens område og biblioteket i byen.

Vi samarbeider med Høgskolen i Innlandet som Partnerbarnehage, og har barnehagelærerstudenter i flere perioder gjennom året.

Barnehagen har åpent fra 7.00 til 16.30.
Adressen er: Brennakkvegen 27, 2318 Hamar.

Styrer: Gerd-Eli Woldstad, tlf.: 62563368
Ass. styrer: Guri Anne Scheie, tlf.: 62563369

Alle avdelinger har mobiltelefon.

Barnehagens årsplan 2022 – 2023

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Vi bygger et inkluderende fellesskap gjennom vårt mangfold og bevisste holdning hos de ansatte. Vi har god relasjonskompetanse og høy kvalitet på relasjonene.

Vi styrker fellesskapet og enkeltindivider gjennom tilrettelagt lek og aktiviteter.

Vi skaper trygghet og forutsigbarhet med gode planer, rutiner og barns medvirkning.

Vi tilrettelegger for et godt og tett foreldresamarbeid gjennom kommunikasjon og åpenhet.

Foreldresamarbeid er en viktig ressurs for å forebygge mobbing.

Både foresatte og ansatte i barnehagen skal være gode rollemodeller for barna.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden (RP-2017). Småbarnsalderen er ikke en livsfase som i

hovedsak handler om forberedelser til voksenlivet, men en fase der det enkelte barn skal vokse ut fra egne forutsetninger og oppleve å bli sett og respektert som seg selv (St. meld. 24 (2012-2013)) Barnet kommer med ulike forutsetninger, medfødte og miljømessige, og skal møtes som de unike individene de er.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap

skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter (RP-2017).

Barnehagedeltakelse er på mange måter en trening i demokratiforståelse. Å få være en del av et barnefellesskap som ledes av et kompetent personale, fremmer følelsen av tilhørighet, respekt og forståelse for andre og bidrar til å utvikle sosial kompetanse. (St.meld.nr. 24 2012-2013).

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på (RP-2017).

Barnehagen skal synliggjøre mangfoldet som finnes i samfunnet og vise respekt for ulike måter å tenke, tro og leve på. Den enkelte skal anerkjennes for den man er, og oppleve seg som en viktig del av felleskapet, på tross av hvor forskjellige vi er. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet, og synliggjøre variasjoner i verdier, religion, livssyn og familieformer.

For å kunne forvalte og utvikle morgendagens samfunn, er det viktig at barnet tidlig lærer verdien av å møte andre med respekt uavhengig av hverandres forskjeller. Barnet må lære å se seg selv som en viktig del av fellesskapet hvor det man velger kan ha konsekvenser for framtiden og andre mennesker. Nye teknologiske muligheter, økende migrasjon og miljøutfordringer er sentrale utviklingstrekk som ikke bare kan håndteres med kunnskap og kompetanse. Det kreves også et

verdigrunnlag som rettesnor for mange av de valgene som hver og en må ta (St. meld 19 (2015-2016)).

Vi har et bevisst forhold til barnas og familienes ulike forutsetninger. Lundbo barnehage har samlet sett et stort kulturmangfold, og vi jobber med inkludering med dette utgangspunktet. Mangfold handler om holdninger til ulikheter og vi praktiserer likeverd og inkludering i våre praktiske handlinger. Vi markerer morsmålsdagen og tar gjerne imot innspill fra foresatte.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet skal reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling (RP – 2017).

Alle barn skal ha samme mulighet til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen, uansett kjønn. Vi fremmer likeverd ved å vise respekt for ulikhetene som finnes både i personalet og i barnegruppa. Vi møter små og store på en likeverdig måte. Vi viser med ord og handling at vi har respekt for det som er ulikt, forebygger diskriminering og er opptatt av menneskeverd og gode relasjoner.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få

naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen (RP-2017).

Barnehagene i Hamar er miljøsertifiserte. Å være miljøsertifisert er en kontinuerlig prosess, som involverer alle områder av virksomheten vår. Holdninger og verdier, samt konkrete handlinger er viktig i miljøarbeidet. Barnehagen skal jobbe for å etablere sunne holdninger. Vi skal formidle kunnskap om natur, miljøvern og god praksis for et bærekraftig samfunn. Hamar Naturskole er en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

Lundbo har egen grønnsakshage, vi sorterer avfall, jobber for å redusere restavfallet ved å unngå matrester og praktiserer gjenbruk. Vi bruker bærenett og målet er å være en mest mulig papirløs barnehage.

Ansatte skal være gode rollemodeller for barna og hverandre, og arbeide med sine egne holdninger innenfor dette området. Vi skal bidra til undring, eksperimentering, og refleksjoner hos barna.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelsers og mobbing. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner (RP-2017).

Psykososialt barnehagemiljø Barnehagen er i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barns omsorgs- og livssituasjon. Ansatte har

et særskilt ansvar for å ivareta barnas psykososiale miljø i barnehagen.

Barnehagelovens nye kapittel 8 (2020) omhandler det psykososiale barnehagemiljøet:

*Barnehagen skal arbeide for nulltoleranse og forebygging i forhold til krenkelsers og mobbing (§41).

*Vi har plikt til å sikre at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø (§42).

*Vi har en skjerpet aktivitetsplikt dersom en ansatt krenker barn (§43).

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64#KAPITTEL_8

Lundbo barnehage skal bidra til god psykisk helse og sosial kompetanse hos barna. Det meste vi jobber med, handler om å skape gode relasjoner barn-barn, ansatt-barn og ansatt-ansatt, være tett på og praktisere tidlig innsats.

Vår handlingsplikt innebærer at vi skal:

1. Følge med og fange opp
2. Gripe direkte inn
3. Varsle
4. Undersøke
5. Sette inn tiltak og evaluere

Hamars kommunale barnehager skal servere mat i barnehagen minst tre dager pr. uke i 10 av årets måneder. På dager med matpakke anbefaler vi grovt brød, sunt pålegg, frukt og grønnsaker og å unngå kaker og andre søtsaker.

BARNEHAGENS INNHOLD OG FORMÅL

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna (RP - 2017).

I Lundbo barnehage legger vi til rette for medvirkning i de daglige aktivitetene og i rutinesituasjonene. Vi har faste, trygge rammer med rom for fleksibilitet. Barna får valgmuligheter innenfor gitte rammer, men det er de ansatte som styrer

dagen. Medvirkning innebærer at vi lytter til det barna uttrykker, og tar dem på alvor.

Omsorg

Omsorg handler om trygghet, tilstedeværelse og raushet. Omsorg skal være en naturlig del av barns hverdag i barnehagen. Kjennetegn på god omsorg er et nært og tilgjengelig personale, som har evne og vilje til innlevelse og samspill. Alle barn trenger kjærlighet, trøst og nærhet. Barna skal møte tydelige og forutsigbare ansatte som anerkjenner deres følelser, tolker og støtter dem i å sette ord på hvordan de har det. Personalet i barnehagen skal hjelpe barna til å regulere følelser og atferd.

Lek

Kjennetegn på lek er at den er prosessorientert, indre motivert, frivillig og spontan. Lek er kreativ virksomhet. Leken i barnehagen er kjernen i pedagogisk praksis.

Lek er avgjørende for barns trivsel, læring og utvikling. Barns lek skal ha en sentral plass i hverdagen, fordi den har en egenverdi og samtidig bidrar til barns utvikling og læring. Spesielt utvikles språklig og sosial samhandling gjennom lekaktiviteter. Personalet skal organisere og tilrettelegge slik at det blir tid og rom for leken. Det kreves kunnskaper, systematisk observasjon, og en bevisst holdning til profesjonsrollen, for å skape og bevare gode lekemiljøer for barna.

Når du spør barnet ditt om hva det har gjort i dag og barnet svarer «Vi har bare lekt ...»

Da har barnet ditt:

- *Vært en del av fellesskapet*
- *Samarbeidet*
- *Opplevd og erfart vennskap*
- *Øvd seg på konfliktløsning og forhandling*
- *Brukt fantasien*
- *Kjent på mestringsfølelsen*
- *Bygget selvfølelse*
- *Opplevd motgang og små tap*
- *Opplevd glede og humor*

(Fritt etter K. Pape, 2012)

Danning

Danning kan forstås som en kontinuerlig prosess som skjer i og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap. Vi skaper oss selv og blir skapt i møte med andre mennesker, med kultur og historie, natur og samfunn. Det handler om hvordan vi forholder oss til verden og andre mennesker og hvordan vi blir forandret i disse møtene. Danning er en livslang prosess som handler om hvordan vi som mennesker utvikler evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Læring

I barnehagen foregår det både formelle og uformelle lærings situasjoner, og hele personalet skal ha et aktivt forhold til barnas læringsprosesser. Barna skal oppleve et stimulerende miljø i barnehagen som bidrar til at de får lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet skal støtte og anerkjenne barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og det skal gis utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Personalet skal skape et godt læringsfellesskap slik at alle barn får delta i egen og andres læring. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal barna utvikle ferdigheter, kunnskaper og holdninger gjennom sosialt samspill med andre barn og voksne, slik at de opplever å bety noe for andre. Barns sosiale kompetanse styrkes i samvær med andre og er nødvendig for å kunne inngå i en vennsksapsrelasjon. Å oppleve vennskap berører mange svært sentrale sider av det å være et menneske. Vennsksapsrelasjoner rommer både glede over å være sammen, glede over fellesskapsfølelse, opplevelse av å skape mening sammen og felles humor. Men det innebærer også mulighet for konflikter og utestengelse. Utvikling av sosial kompetanse er derfor et av satsningsområdene i Hamar kommune.

På Lundbo arbeider vi med barna i mindre grupper. Dette gir både god omsorg, god læring og skaper bedre muligheter for å tilrettelegge for lek, danning, vennskap og et inkluderende barnehagemiljø.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter (RP-2017).

Nedenfor følger et kort utdrag av de 7 fagområdene som barnehagen er pålagt å følge, jfr. Rammeplan. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barn nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Som dere vil se vil hvert fagområde dekke et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder er ofte representert samtidig i temaopplegg, og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

Slik jobber vi med fagområdene i barnehagen:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse gjennom flere kommunikasjonsformer. Vi skal bidra at barn leker med språk, symboler og tekst og de ansatte stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling (RP-2017).

I Lundbo viderefører vi vårt arbeid med å utvikle barns språklige kompetanse. Vi bruker pedagogisk analyse som metode for å identifisere og bestemme tiltak ut ifra barns språkutvikling. Organisering i mindre grupper er et gjennomgående tiltak. Vi har også en plan for arbeidet med de minoritetsspråklige barnas norskspråklige utvikling.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal tilrettelegge for at barna kan tilegne seg gode vaner når det gjelder bevegelsesglede, matglede og matkultur. De skal kunne oppleve motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Dette handler blant annet om å få kjennskap til sine egne behov og oppdage hvordan kroppen fungerer. Personalet skal være aktive i å støtte og utfordre barna til variert fysisk lek. Vi skal støtte barna i deres utvikling av bevissthet om egne og andres grenser (RP-2017).

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna estetiske erfaringer med kunst og kultur og legge til rette for utforskning, fordypning og progresjon. Det kan omfatte ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, film, arkitektur og design (RP-2017).

Natur, miljø og teknologi Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme barns forståelse for naturens egenart og nødvendigheten av å ta vare på naturen. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i viktigheten av å bevare biologisk mangfold og for bærekraftig utvikling (RP-2017).

Antall, rom og form

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan oppdage, utforske og skape strukturer, forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og gjøre barna i stand til å oppdage matematikk i dagliglivet, teknologi, natur, kunst og kultur. De skal oppfordres til å være medskapende og kreative. Vi skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning (RP-2017).

Lundbo barnehage skal jobbe med matematikk i grupper og gjennom hele dagen. Vi skal være bevisst på å bruke matematiske begreper i alle hverdagens rutiner og

Barnehagens årsplan 2022 – 2023

aktiviteter, i leken, på turer, under måltidet og i garderoben.

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som speiler seg i barnehagen. Barnehagen skal vise interesse for mangfold og forståelsen for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål, skal barna få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal de ansatte bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft (RP-2017).

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til sitt nærmiljø. Kulturelt mangfold og ulike levemåter er en del av dette fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere, og få begynnende kjennskap til menneskerettigheter (RP-2017).

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning.

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og disse skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir varierte muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert (RP-17).

Lundbo tar utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser og initiativ, og tilrettelegger for kreativitet og lek. I det daglige veksler vi mellom spontane og planlagte aktiviteter og stimulerer til barns undring. Vi gir barna mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter. Vi organiserer hverdagen i mindre grupper med barn.

Vi skal arbeide prosjektbasert med utgangspunkt i barns interesser og det som er aktuelt for dem til ulike tider. Fagområdene
Barnehagens årsplan 2022 – 2023

skal inkluderes i denne arbeidsmåten. Barna skal medvirke i læreprosessene. Leken er stadig den dominerende aktiviteten.

Planlegging

Tid til organisering og planlegging er en forutsetning for personalets mulighet til faglig refleksjon, pedagogisk vurderingsarbeid og samarbeid. Planleggingen gir et godt grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet og skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan de ansatte fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Personalet skal ivareta barnas rett til

medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet (RP-2017).

I Lundbo jobber vi tverrfaglig og helhetlig. For å få til dette har vi ukentlige avdelings- og pedagogiske ledermøter, månedlige personalmøter, og basemøter. Alle kommunale barnehager i Hamar har seks planleggingsdager i løpet av barnehageåret. To og to avdelinger samarbeider, blant annet for å gjennomføre avdelingsmøter.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Felles refleksjoner gjennom det pedagogiske arbeidet og fortolkning av barns medvirkning og involvering, gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Dette bidrar også til åpne diskusjoner om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget (RP-2017).

Lundbo vurderer arbeidet fortløpende, avdelingsvis, i samarbeid på tvers av avdelinger, på møter for foresatte, i tilbakemeldinger fra samtaler med foresatte og gjennom egenvurdering knyttet til forbedringsområder.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen (RP-2017).

Den pedagogiske dokumentasjonen synliggjør prosesser, bidrar til refleksjon både i barnegruppen, mellom ansatte og i møte med foresatte.

Vi synliggjør det pedagogiske arbeidet i barnehagemiljøet.

Vi benytter kartleggings-skjemaet «Alle Med» og det digitale verktøyet Visma i kommunikasjon med foresatte.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø (RP-2017).

I Lundbo bidrar vi til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter. Personalet skal oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av. Vi har progresjonsplaner for alle fagområder til internt bruk.

Pedagogisk analyse

Barnehagene skal benytte pedagogisk analyse i alt forbedrings- og utviklingsarbeid.

Lundbo benytter pedagogisk analyse som et verktøy for å kartlegge læringsmiljøet og som metode ved behov for å utarbeide tiltak rundt enkeltbarn og barnegruppen.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Sammen med foresatte skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal ha barnets beste som mål.

Foreldrerådet består av alle foresatte og skal fremme foresattes fellesinteresser og bidra til at barnehagen og foresatte skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og skal uttale seg om saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet (RP-2017).

I Lundbo barnehage har vi daglig dialog med barnas omsorgspersoner. I tillegg gjennomfører vi planlagte samtaler med foresatte og samtaler ved behov. Alle nye skal få tilbud om oppstartssamtale. Vi gjennomfører møter for foresatte, samarbeidsutvalget har egne møter og vi har ulike arrangementer for barn, foresatte og ansatte.

Overganger

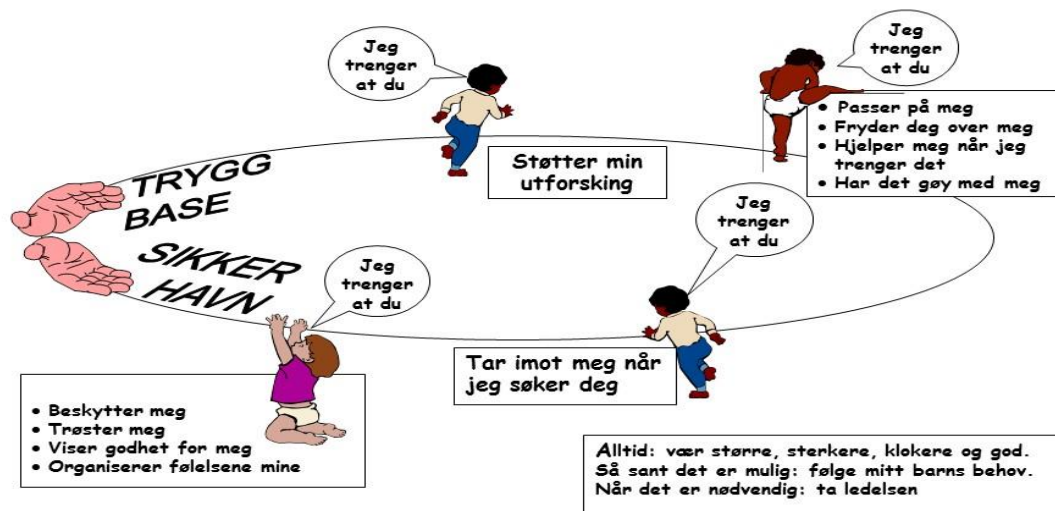
Tilvenning

Når et barn begynner i barnehagen, er det en stor overgang i barnets liv. Barnet får flere omsorgspersoner å forholde seg til. Barnehagen må derfor skape en god og trygg barnehagestart for barnet i samarbeid med foresatte. Barnehagen har ansvaret for å legge til rette for dette, ved å organisere hverdagen slik at rutiner, rom og tid tilpasses de nye barna og deres behov. Nyere forskning peker på viktigheten av å bruke tid på en gradvis tilvenning for barnet (Drugli, M.B. (2014)). Barnehagen bruker «Trygghets sirkelen» som en tilknytningsmodell for å forstå hvilke behov barn har, hvilke signaler barnet gir og hva vi kan gjøre for å møte de behovene (Cooper, Hoffman, Marvin & Powell, 2000).

Trygghets sirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

(Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2013)

Foresatte er barnets primære tilknytningspersoner. Ansatte i barnehagen blir barnets sekundære tilknytningspersoner.

Generelt trenger yngre barn lenger tilvenningstid. Det er viktig at foresatte som følger barnet setter av nok tid i oppstarten for å kunne delta i noen av barnehagens aktiviteter og rutiner sammen med barnet og ellers være tilgjengelig den første tiden. I overgangen må det være tett dialog mellom barnehagen og hjemmet, slik at individuelle tilpasninger kan gjøres.

Vi ønsker å gi de nye foresatte med barn som har fått plass her, muligheten til å besøke barnehagen noen ganger på våren, for å bli litt kjent med omgivelsene.

Vi inviterer de nye foresatte til barnehagen på våren til et informasjonsmøte. De får hilse på pedagogisk leder og får en omvisning i barnehagen. Vi oppfordrer også alle om å bruke utelekeplassen vår på ettermiddagen og i helgene, det gjør at barna får et forhold til barnehagen sin tidlig.

Barnehagens årsplan 2022 – 2023

Overganger innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe (RP-2017).

Vi starter tilvenningen til ny barnegruppe på vårparten, der noen barn med personale deltar i lek og aktiviteter en fast dag i uken. Foresatte får også invitasjon til å komme på besøk til den nye avdelingen.

Overgangen til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner (RP-2017).

Hamar kommune har egne rutiner for samarbeid rundt skolestart for de eldste barna i barnehagen. Barnehagen har gjennom året skoleforberedende aktiviteter med fokus på basisferdigheter på alle utviklingsområder, som for eksempel sosial kompetanse og språkutvikling. Vi utveksler informasjon til skolen, etter samtykke fra foresatte.

For eksempel:

- Vise hverandre respekt og høflighet
- Dele med andre
- Samarbeid og kommunikasjon
- Selvstendighet

Dette gjør vi med mål om å styrke barnas robusthet.

De eldste barna som har sitt siste år i barnehagen før skolestart, kaller seg for Diamantbarn. Det fokuseres spesielt på basisferdigheter på alle utviklingsområder gjennom hele året.

Andre samarbeidspartnere

Barnehagen samarbeider med mange instanser.

Vi har fastlagt forpliktende samarbeid i våre rutiner med:

- Helsestasjonen – spesielt om 2-årskontakten og barns utviklingsområder.
- Barneskolene – om overgangen fra barnehage til skolestart.
- Spesialpedagogisk tjeneste
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (HIPPT)
- Høgskolen i Innlandet (HiNN) – Lundbo er partnerbarnehage og tar imot studenter som får praksis hos oss og veiledning av praksislærere i barnehagen.
- Storhamar videregående skole – vi tar imot elever som går barne- og ungdomsarbeider på VG1 og VG2 og har praksis 1 – 2 dager i uken.

Utover dette samarbeider vi ved behov med:

Naturskolen, Statped, Logopedtjenesten, Fysioterapitjenesten og Barneverntjenesten.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å gi barn, unge og deres familier hjelp og støtte i sårbare livssituasjoner, akutt eller over tid. I samarbeid med foresatte kan de iverksette ulike hjelpetiltak i familien.

Hamar kommune har et lavterskeltilbud som barnehagen benytter som et tidlig-innsats tiltak. Småbarns-teamet er en arena for å drøfte tidlig tiltak rundt barn med foresatte og fagfolk. Deltagere i teamet er foresatte, styrer/pedagogisk leder fra barnehagen og relevante instanser. I møtet skal god dialog og barnets stemme sikres.

